Rabbi Mandel Partnership Dedicated
לזכות רפואה וישועה מרדכי בן שרה רינה
לזכות ר' מאיר בן לאה

וירא

MENUCHAS HANEFESH

NOTHING IS IMPOSSIBLE

THE KEY TO ANSWERED TEFILLOS

THE POWER OF POSITIVE THINKING

RECOGNIZING YOUR POTENTIAL

by Rabbi Yehuda Mandel

To receive Bitachon Weekly by email send a request to: weeklybitachon@gmail.com

And now in Spanish bitajonsemanal@gmail.com

For Dedications call

(732) 363 – 1180

The Weekly Vaad can be heard

on Kol Halashon

(718) 906 – 6400

Option 1, 4, 93

Kol Halashon
Online Torah Shiurim
ISRAEL: 03-6171111
USA: 718-5215231
UK: 208-1917000

www.kolhalashon.com

Torah Anytime

And now available on:

24Six

Bitachon Hotline

"A Life of Bitachon"

(732) 719 – 3898

לזכרון עולם בהיכל ה'

לזכר נשמות

נחמן בן זאב קהת משה
יטלא בת יהודה
אהרן בן יהודה אריה הכהן
טאבא בת ביילא
שרגא פייבל בן משה יוסף
גבריאל בן פנחס
רחל בת נחמן
משה בן פנחס

לזכותן של

שרה יהודית בת ביילא
חיה פערל בת ביילא

Rabbi Mandel can also be heard on Kav Hashgacha Pratis 518-613-0140
Yiddish #122 Hebrew #222 English #322

The new edition of Bitachon Weekly is researched and edited by Rabbi Yaakov Shur

BITACHON WEEKLY

פרשת וירא תשפ"ז

IN THIS ISSUE

- WHEN WE SERVE OUR GUESTS, WE TRY TO COPY HASHEM WHO IS CONSTANTLY FEEDING ALL KINDS OF CREATURES
- A *YID* GETS EXCITED ABOUT HASHEM AND EMULATING HIS WAYS
- THINGS ARE BAD? DON'T BE *NIS'PAEL!* NOW YOU ARE GOING TO BECOME SOMETHING!
- SEE THE GOOD NO MATTER WHAT
- THE WORST *PIKUACH NEFESH* IS NOT HAVING *BITACHON*
- OUR MAIN REWARD IN *OLAM HABAH* IS FOR *BITACHON*, AND THE WHOLE ENTIRE *GAN EDEN* IS ONLY FOR *BAALEI BITACHON*
- STORIES OF NOVARDOK

פרשת וירא

וְאֶל הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם יח ז
When We Serve Our Guests, We Try to Copy Hashem Who Is Constantly Feeding All Kinds of Creatures

Avraham Avinu was full of all kinds of *Chasadim*. They say[1] that R' Yisroel Salanter *Zatzal* used to become unusually excited with the *Mitzva* of *Hachnosas Orchim*. And indeed, the *Torah* goes into tremendous detail with the story of *Avraham Avinu* and the three *Malachim*. We can suggest that since all the *Chasadim* that we do, we are trying to emulate Hashem, like *Chazal* say: מַה הוּא חַנּוּן וְרַחוּם אַף אַתָּה הֱיֵה חַנּוּן וְרַחוּם שבת קלג ב Just like Hashem is giving and merciful, you too should be giving and merciful, and the most pronounced *Chesed* of Hashem is giving: לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר food to all creatures. Just like Hashem is constantly feeding all kinds of creatures, so do we try to copy Him when we serve our guests. **

The Yesod of a true Oved Hashem (especially in Novardok) is when a person gets excited only by Hashem, which includes the incredible greatness of His spectacularly beautiful world and His amazing Hashgacha Pratis

Notice how *Avraham* tells *Sara* that she is: כִּי אִשָּׁה יְפַת מַרְאֶה אָתְּ יב יא beautiful, but when the *Mitzrim* see her, they say: כִּי יָפָה הִיא מְאֹד יב יד she is very beautiful, i.e., they get carried away. And when *Paroh* told *Yosef* his dreams, he made them sound more severe than the *Torah*; he added "I never saw such emaciated cows" etc. And he got carried away with worry over the "Jewish problem" "What if there is a war?" etc. (R' Yitzchok Valdshein *Zatzal*[2]). ***

A *Yid* Gets Excited About Hashem and Emulating His Ways

A *Goy*, especially a hot *Bnei Cham* gets excited over *Inyanei Olam HaZeh*

---

[1] המאורות הגדולים (קוי-אור ותיאורים מדיוקנם של האישים המוסריים יוצרי תנועת המוסר חייהם ופעולותיהם, סידרם הרב חיים אפרים זייטשיק, מהדורא רביעית ירושלם תשכט, בחלק על ר' ישראל מסלאנט, עמ' סג אות רב) **בענין הכנסת אורחים היה להוט ובהול עד מאד**, והיה אומר: יש ולפעמים בא אורח הגון, שמן הראוי להכין עבורו סעודה הגונה. אבל שמא תימשך קצת ההכנה ולבו של האורח יחלש בינתים, ובכן מוטב לתת לו תיכף ומיד דבר מה לסעד את לבו ואח"כ יכול להתחיל בהכנת סעודה רבתי לפי כבוד האורח, וכמו שמצינו אצל אברהם אבינו ע"ה שאמר וְאֶקְחָה פַּת לֶחֶם וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם ואח"כ וַיָּרָץ אַבְרָהָם וכו' וְאֶל הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וכו'.

[2] ספר תורת יצחק (מאמרי מוסר ושיחות לסדר פרשיות השבוע והמועדים, מאת הגה"ח הקדוש רבי יצחק אלחנן ולדשיין זצוק"ל, המנהל הרוחני בישיבת בית יוסף באוסטרובצה ועוד ישיבות, בני ברק תשלד, פ' וארא, עמ' פד, אל תצר צרת מחר) והנה אמרו חז"ל, אמר רבי אליעזר, מנין שכל מכה ומכה שהביא הקב"ה על המצריים במצרים היתה של ארבע מכות, שנאמר ישלח בם חרון אפו עברה אחת זעם שתים צרה שלש משלחת מלאכי רעים ארבע. להבין ארבע מכות אלו יש לאמר כך, כי דאגת מחר לפעמים גורם רק מניעת הטוב, ולפעמים דאגת מחר גורם איסורים גדולים כגון נקמה ומחלוקת, ולפעמים גורם דאגת מחר לעינוי נפש כגון לעכב את הרבים מלעשות דבר מצוה. ולפ"ז נתבונן, שכל היסוד של גזירות פרעה היה מצד "הבה נתחכמה לו פן ירבה", **אעפ"י שעכשיו לא ראה הסכנה, מ"מ דאג דאגת מחר פן ירבה, והוא ספק של דאגת מחר, ועוד שהוא ספק רחוק** כי "פן ירבה" הוא ספק אחד, "והיה כי תקראנה מלחמה" הוא ספק שני, "ונוסף" גם היא ספק שלישי, "ועלה מן הארץ" הוא ספק רביעי, כאלו היה כתוב פן ירבה, ופן תקראנה מלחמה, ופן יוסיף גם הוא על שונאינו, ופן נעלה מן הארץ. והנה דאגת מחר כשהיא לעצמה הוא חטא אחד, וכ"ש כשמונע בשביל זה הטובות, כמו שאמרו חז"ל אשר לא ידע את יוסף שכפר בטובתו, הרי זה חטא שני, ומה שגרם לישראל עינויים גופניים זהו חטא שלישי, ומה שגרם להם עינויים נפשיים שמנעם מלילך לזבוח לד' הדי זה חטא רביעי, ולפיכך נלקה בארבעה מכות כנגד החטא של דאגות מחר עם תוצאותיו, כנ"ל.

and its pecklach. A *Yid* plays down *Olam HaZeh*, but he shouts with praise and excitement during *Shachris* every morning when he says so many *"Haleluka's"* which means shouting in praise of the *Borei Olam*. **Getting excited and carried away by *Inyanei Olam HaZeh* is a lack of *Emuna*, when you get impressed by: נִבְרָאִים creations of Hashem and your problems**. ****

וַיְהַלֶּלוּ אֹתָהּ אֶל פַּרְעֹה יב טו Look at the *Mitzri's Hallel*. When describing a beautiful woman, they forget the one who created her. Cute children and talented people distract us from Hashem. Especially scary people and difficult situations can *Chas V'shalom* harm our nerves when we forget who is behind everything. *****

It's a lifetime of work to smash all those various *Avoda Zara's* in our lives, like *Avraham Avinu* who learned 400 *Perakim* in *Maseches Avoda Zara* (*Gemara*[3]) and smashed his father's idols. The *Midda* of *Hispa'alus* (getting excited) belongs only with our adoration of our Creator and when we try to copy Him.

The secret of all Hatzlacha: Always insist that every inch of evil in your life is Davka good. Like they say in Novardok; the Novardoker Aderaba, just the opposite. Sometimes this M'halech can give us immediate surprising Yeshuos, and sometimes we need to wait, but: הָעַקְשָׁן יַצְלִיחַ *the stubborn will eventually succeed*

כָּל דְּעָבֵיד רַחְמָנָא לְטַב – גַּם זוּ לְטוֹבָה

Things Are Bad? Don't Be *Nis'paeil!* Now You Are Going to Become Something!

כָּל מַאי דְּעָבֵיד רַחְמָנָא לְטַב Whatever Hashem does is for the good. This means that this is bad, but it will become good. But *Nachum Ish Gam Zu* would say *Gam Zu L'tovah*, meaning that the *"Ra"* isn't *Ra* whatsoever! This itself is good! So if something bad happens, you say "You know what happened? I got a *Roiz!* Isn't that good news!" "I went to the doctor, wow!" "And he got nervous. Whew, terrific!" ** That's the way a *Yid* has to be. I saw in a certain *Sefer* that the *Avos* were all like that. אַזוֹי דַארְף זַיין "Aren't you excited? This bad thing happened!" The only one who did that was *Dovid Malka Meshicha*. חָסֶד וּמִשְׁפָּט אָשִׁירָה, אִם חֶסֶד אָשִׁירָה, אִם מִשְׁפָּט אָשִׁירָה *Dovid* sings to Hashem not only when life is comfortable, but even when he has difficulties. ***

Don't be afraid. Don't be *Nis'pael*. ***Davka* when it's bad, even a drop; that's when you *Shteig*. Things are bad? Don't be**

---

[3] ע"ז יד ב, אמר ליה רב חסדא לאבימי, גמירי דעבודה זרה דאברהם אבינו ד' מאה פירקי הויין, ואנן חמשה תנן.
הביאור בדברי הגמ', דבהכרת אברהם את בוראו, וההתרחקות בתכלית מכל שמץ עבודה זרה, הגיע הרבה יותר בהכרתו, ובמקום חמשה פרקים במסכת ע"ז שיש לנו והנמסר בתורה שבעל פה, היו אצלו ד' מאות פרקים. ובודאי יש לזה מקור ושורש בסיפורי התורה מאברהם, הרי דיש בסיפורי התורה אלו דת ולימוד הקיום למעשה באופן מבהיל, למשל, כל גדר חסרון בטחון בהשי"ת, כל חלישות בהכרת השגחה פרטית, וכל מחשבה לתלות המאורעות בסיבות ומקרים, ענין החנופה דמדמה אותה החובת הלבבות (שער הבטחון) לשמץ ע"ז דעובד לבני אדם, וכן ענין הבוטח באדם, ובכל ענינים אלו יש דברים דקים ורחוקים יותר. (ספר אדר וארבע פרשיות להרה"ח ר' מאיר מלניק הי"ו, עמ' קסו, הובא בספר דף על דף במסכת ע"ז שם).
ובספר גימטריאות, ענינים שונים (לרבינו יהודה החסיד זלה"ה בעל ספר חסידים, ירושלים תשסה, סימן קכח, עמ' קמ) כתיב (חיי שרה כג טז) אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף, "שקל" בגימטריא "פרקים", דמסכת עבודה זרה דאברהם אבינו ד' מאה פירקי, לפי שארץ ישראל ד' מאות פרסה, ועל כל פרסה ופרסה העמידו עבודה זרה.
ויש לציין לדברי הרמב"ם בהל' ע"ז (א ג) היה מודיע לכל אחד ואחד כפי דעתו עד שיחזירהו לדרך האמת עד שנתקבצו אליו אלפים ורבבות והם אנשי בית אברהם ושתל בלבם העיקר הגדול הזה **וחבר בו ספרים** והודיעו ליצחק בנו וכו'.

Nis'pael! **Now you are going to become something!** Like the *Chovos Halvavos* says in *Shaar HaBitachon* וְכָל אֲשֶׁר יִבְוֹאֲנוּ מֵאֵת הָאֱ-לֹהִים יִהְיֶה לוֹ לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה שער הבטחון, הקדמה, והשני everything is *Sasson* and *Simcha!* ****

Davka it's good! RSRH says[4] in *Tehillim* that *Dovid HaMelech* was very much like that.

אֲעֲשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ

See the Good No Matter What

The *Alter Zatzal* said[5] that often, people turn an *"Ezer"* into a *"K'negdo"* when they don't focus on the positive side of their situation; they lose the *Gevaldige* benefits they could have had. But a *Chochom* turns a *"K'negdo"* into an *"Ezer"*. When you see only good even in a miserable situation, then Hashem rewards you with more and more goodness!

A Baal Bitachon realizes that darkness (life's challenges) aren't "real" fears. You are just missing "light" (Bitachon) which will prove everything is okay

גָּנַז סֵפֶר רְפוּאוֹת וְהוֹדוּ לוֹ פסחים נו א

The Worst *Pikuach Nefesh* Is Not Having *Bitachon*

Chazal say[6] that *Chizkiyahu HaMelech* was גּוֹנֵז (hid away; i.e., he got rid of) the *Sefer Refuos* (book of remedies, which contained the cure for every illness in the world. Some say[7] that *Shlomo HaMelech* wrote it), and *Rashi* explains that he did this because

---

[4] פירוש הגאון מוהר"ר שמשון בן הר"ר רפאל הירש זללה"ה על ספר תהלים עה"פ תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה (כג ה) אתה עורך לפני שלחן לעיני כל הצוררים אותי, מכריז דוד. אינני צריך להמתין עד שתהיה לי מנוחה שלמה. **בעיצומו של הסבל החשוך ביותר אתה נותן לי שקט ושלווה פנימית**, כך שאוכל לשמוח אפילו ברגע קל של הפוגה. אתה עוזר לי **להגיע לשלווה אפילו בתוך תוכה של המצוקה הקשה ביותר בחיים**. דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה. פעם כבר משחת והרווית את ראשי בשמן. משחת אותי למלך על ידי שמואל כדי שאהיה מקודש לייעודי היהודי הגדול, **ומאז ועד היום "כּוֹסִי" כוס גורלי מלאה**, **ושביעות רצוני שלמה**. קיבלתי את קידוש הרוח היהודית, ולכן אינני יודע צרה. **כל מצב מביא לי רק שמחה**, **ברגע שאני מבין אותו ויודע איך להשתמש בו כאמצעי להתקרב אל ה'. לפיכך למושגים הרגילים של "אושר" או "פורענות" אין כבר כל משמעות עבורי. השינויים בגורלי אינם יכולים להפר את שלחן שביעות הרצון הרוחנית שערכת לפני**. אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיָּי. כל עוד שאני שוכן עלי אדמות, "כָּל יְמֵי חַיָּי", רק "טוֹב וָחֶסֶד" ילכו אחרי. **כל מה שחיים אלה עשויים להביא לי, אף אם ייראה קשה ומר, אראה אותו רק כמתנת טובך וחסדך**. וְשַׁבְתִּי בְּבֵית ה' לְאֹרֶךְ יָמִים. ומשיגיע הקץ לימי נדודי עלי אדמות, לא יהיה המות אצלי אלא "שיבה" הביתה, שיבה אל בית ה' לעולמים.

[5] חוברת "דבריהם-זכרונם" (מאמרים, פתגמים, הערכות קצרות מרבותינו ראשי ומנהלי ישיבות נובהרדוק בית יוסף בחוץ לארץ ותלמידיהם, לוקט ונערך בע"ה על ידי ח. אליעזר בן ציון ברוק, ירושלים שנת נפש'ות לצד'י'קי'ם לפ"ק (תש"כ) באוצר החכמה עמ' 43, עזר וכנגדו) אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ (בראשית ב יח) זכה נעשית לו עזר, לא זכה, כנגדו (רש"י). שמעתי מהרב הגאון ר' יעקב קלמנס זצ"ל (למד זמן מה בנובהרדוק אצל אדמו"ר זצל"ה, בזמן המלחמה היה רב במוסקבה והרבה לפעול שם לטובת הרבנים ובני הישיבות שיוכלו להגר מרוסיה, בסוף ימיו היה חבר ברבנות הראשית בירושלים) ששמע שהיו אומרים **משם הגרי"ס זצ"ל** שאין הכלל, שיש אדם שזוכה לאשה שהיא עזר ויש שנענש שהיא כנגדו, אלא שהדבר משנתה ממש בכל שעה, כשאדם זוכה, באותה שעה היא לו לעזר, ולהיפך, הופכת גם היא להיות נגדו (באידיש: אז איך ווער פרימער, ווערט זי בעסער). (מאמר זה בשם הר' ברוק הביאו הרב זייטשיק בספר המאורות הגדולים, עמ' סו אות ריז).

ואדמו"ר זצ"ל היה אומר: **מי שזכה, עושה מהכנגדו גם כן עזר. ואם לא זכה, אף כשהיא מטבעה עזר, היא נהפכת לכנגדו**, ודו"ק. (ובאמרות ופתגמים שנדפסו בסוף ספר מדרגת האדם, עמ' רלז בסוף הדף, הובא בקיצור: **אחד עושה מהעזר כנגדו**, **ואחד מצליח ועושה מהכנגדו**, **עזר**).

[6] פסחים נו א, תנו רבנן, **ששה דברים עשה חזקיה המלך וכו', גנז ספר רפואות** והודו לו (כדכתיב והטוב בעיניך עשיתי, ואמרינן בברכות (י ב) שגנז ספר רפואות, **לפי שלא היה לבם נכנע על חוליים אלא מתרפאין מיד**. רש"י. **כדי שיבקשו רחמים**. רש"י בברכות שם).

[7] הרד"ק בספר מלכים עה"פ וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי (מ"ב כ ג) ובדרש שגנז **ספר רפואות שעשה שלמה**, והיו העם בוטחים בו ולא היו דורשים את ה' בלבם.

ובתשובות הרשב"א (ח"א סס"י תיג) **ושלמה עליו השלום שעשה ספר רפואות** חס ליה לעשות דרכי האמורי. ומה שגנזו חזקיה והודו לו אינו משום שהיה בו דרכי האמורי, אלא שהחכם בחכמתו עשה ספרו בענינים המועילים הרבה בין בטבעים הנגלים בין בטבעים המסוגלים, עד שהיו העולם סומכים עליהם בחליים ובחליים לא היו דורשים את השם על כן גנזוהו והודו לו, וכענין

אֶל ה' מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. (ספר העיקרים, מאמר רביעי פרק מט)
Dovid HaMelech* commanded *Klal Yisroel* "I want you to be *Osek* in *Bitachon* CONSTANTLY".** ***
The *Sefer Ikarim* continues:
וְיֵעֵד עַל הַתִּקְוָה הַגְּמוּל הָרוּחָנִי שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא, אָמַר (תהלים לז לד) קַוֵּה אֶל ה' וּשְׁמֹר דַּרְכּוֹ וִירוֹמֵמְךָ לָרֶשֶׁת אֶרֶץ, הַרֵי שֶׁבְּאֵר **שֶׁבִּשְׂכַר הַתִּקְוָה בְּפֹרַט, וּשְׁמִירַת דֶּרֶךְ ה' בִּכְלַל, יִירַשׁ אֶרֶץ הַחַיִּים,** כִּי כְּפִי דַּעַת רַז"ל יְרוּשַׁת הָ"אֶרֶץ" הִיא "אֶרֶץ הַחַיִּים".
"**Because you are going to get rewarded in the next world, besides this world, MAINLY FOR *BITACHON*, AND ALSO for keeping all the other *Mitzvos*".** *******
Did you hear what he said? We will be rewarded in *Olam HaBah* for *Bitachon* AND ALSO for all the other *Mitzvos*. What's going on here?? It sounds like **the main *Olam HaBah* is for *Bitachon!*** This is exactly like the famous *Medrash*[8]: **"One day, *Gan Eden* will scream give me only *Tzaddikim*, I have nothing to do with *Resha'im*. And which *Tzaddikim*? Those who had *Bitachon"*.** ********
The whole *Gan Eden* is for them! And we see this also from *Rabeinu Yonah* who says

The greatest of all accomplishments is coming close to Hashem through Torah and Mitzvos. But the main issue of every human is his Bitachon, his happy relationship with Hashem, and being a Sameach B'chelko. That's why we all have so many Nisyonos and difficulties in life, since Hashem wants to make us great, when we prove that we are happy despite so many "good reasons" not to be happy

people didn't feel the need to daven anymore. R' Nissan Potashinsky *Zatzal* asks, how could *Chizkiyahu HaMelech* do such a reckless thing? We are dealing with a matter of *Pikuach Nefesh!* Till now, the worst ailments would have a *Refua Shleima*, and now he gets rid of it?! ****
R' Nissan answers:
מִכַּאן לְמֵדִים, מַה גְּדוֹלָה הַמִּידָּה שֶׁל בִּטָּחוֹן בַּה', עַד שֶׁכְּדַאי בִּשְׁבִיל זֶה לְהַעֲמִיד אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּסַכָּנָה, מְשׁוֹם **שֶׁאֵין לְךָ מְסוּכָּן יוֹתֵר גָּדוֹל מֵהָאָדָם שֶׁאֵינוֹ בּוֹטֵחַ בַּה'** (ספר גוילי אש, עמ' קצא)
"The worst *Pikuach Nefesh* is not having *Bitachon*. If you don't have *Bitachon*, that's much worse". This teaches us the supreme greatness of *Bitachon*, that it can supersede even *Pikuach Nefesh*. (More about R' Nissan Potashinsky, later in the *Novardok* section). *****

קַוֵּה אֶל ה' וּשְׁמֹר דַּרְכּוֹ וִירוֹמֵמְךָ לָרֶשֶׁת אֶרֶץ תהלים לז לד

Our Main Reward in *Olam HaBah* Is for *Bitachon*, and the Whole Entire *Gan Eden* Is Only for *Baalei Bitachon*

The *Sefer Ha'Ikarim* says:
וּלְגוֹדֶל מַעֲלַת הַתִּקְוָה **הָיָה דָּוִד מַזְהִיר אֶת הָעָם לְקַוּוֹת אֶל ה' תָּמִיד בְּלִי הֶפְסֵק**, אָמַר (תהלים קלא ג) יַחֵל יִשְׂרָאֵל

שכתוב (דהי"ב טז יב) גַּם בְּחֳלְיוֹ לֹא דָרַשׁ אֶלֹקִים כִּי בָּרֹפְאִים, על כן גנזוהו כי אין בו משום דרכי האמורי אע"פ שכיתת נחש הנחושת.
וברבינו יהונתן מלוניל (בפסחים שם) וגנז ספר רפואות, **שחבר שלמה המלך בחכמתו**, כדכתיב (מ"א ה יג) וַיְדַבֵּר עַל הָעֵצִים מִן הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וְעַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר יֹצֵא בַּקִּיר, שסיפר, לזה העשב יש כח זה ומועיל לחלי זה, ולפי שלא היה לבם נכנע על החליים, ולא היו מתפללים עליהם לשם, אלא בוטחין על הסממנין ועל העשבים, לפיכך גנזו.
[8] שמות רבה (ז ד) **עתידה גן עדן להיות צועקת ואומרת תן לי צדיקים, אין לי עסק ברשעים** שנאמר (תהלים לא ז) שָׂנֵאתִי הַשֹּׁמְרִים הַבְלֵי שָׁוְא, **ולמי אני מבקשת, לאותן שהיו בטוחים על שמך,** שנאמר (שם) וַאֲנִי אֶל ה' בָּטַחְתִּי, ועתידה גיהנם להיות צועקת ואומרת אין לי עסק בצדיקים, ולמי אני מבקשת, לרשעים להבלי שוא לאותן פועלי השוא, והקב"ה אומר תנו לזה צדיקים ולזה רשעים, שנאמר (משלי ל טו) לַעֲלוּקָה שְׁתֵּי בָנוֹת.

about those who praise *Tzaddikim*: וְיִזְכֶּה בָּזֶה בְּהֶגְיוֹן לִבּוֹ וּמִבְטָא שְׂפָתָיו בְּלֹא יְגִיעָה וּפוֹעֵל כַּפַּיִם, **זְכוּת גְּדוֹלָה עַד לַשָּׁמַיִם** שער שלישי, אות קמח they are *Zoche* to such a great *Schar*, all the way **UNTIL *Shamayim*** (even though it's so easy to do) because praising *Tzaddikim* causes you (and others) to go in the *Derech HaTorah*, and it becomes much easier and desirable. (*Shaarei Teshuva*[9]). What a *Kiddush Hashem!* *********

Yet, the same *Rabeinu Yonah* says[10] in *Mishlei* שְׂכַר הַבִּטָּחוֹן אֲשֶׁר הוּא גָּדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם that **the *Schar* of *Bitachon* is EVEN HIGHER than *Shamayim***. Now we understand why *Gan Eden* is asking for *Baalei Bitachon*.

> וַאֲנִי תָּמִיד אֲיַחֵל וְהוֹסַפְתִּי עַל כָּל תְּהִלָּתֶךָ
> תהלים עא יד
> *Having Bitachon is the biggest praise you can give Hashem.*
> *- Sefer Ha'Ikarim*[11]

The greatness of *Bitachon* is not *Shayach!* The *Schar* is beyond! You're getting paid back! **********

The *Seforim* don't stop raving over it. *Bitachon* is going to pull you out of *Gehinom* (*Ramchal*[12]); it's not *Shayach* what you are going to be *Zoche* to. And then we have a *Gemara*[13] in *Taanis* about *Rabbi B'roka* who was in the marketplace and he met *Eliyahu HaNavi*. He asked *Eliyahu* "Is there anyone in this whole crowd who is a *Ben Olam HaBah*?" *Eliyahu* showed him two people. "These people are *Bnei Olam HaBah*". *Rabbi B'roka* went over to them and asked them "What do you do?" "We are *Badchanim"*. **********

---

[9] רבינו יונה בשערי תשובה (שער השלישי, קמח) הלא הדבר ידוע, כי אין העבודה מתקיימת בלתי על ידי לומדי התורה אשר יהגו בה יומם ולילה, כי הם יורו דעה ויודעי בינה לעיתים לדעת מה יעשה ישראל, והם יעמידוה בישראל לבלתי תשכח מפי זרעם, ובמקום שאין עוסקי תורה, ירבו המכשולים, וישר באדם אין. על כן יכבדו עבדי השם יתברך את חכמי התורה לכבוד השם יתברך, ולהודיע כי עבודתו לבדה עיקר הנמצא. ואחרי אשר התברר שהכל ברא השם יתברך לכבודו, חייב האדם לשום לבו בכל עת לכבד את ה', ולקדשו בכל דבריו, ולרוממו ולהודות לו ולברכו תמיד, כמו שנאמר (תהלים לד ב) אֲבָרְכָה אֶת ה' בְּכָל עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי, וכאשר יתיצב בתוך העם, וידבר עם חביריו, יתבונן בינה וידקדק וישגיח בכל מוצא שפתיו, לקדש את ה' בדבריו, **ולדבר בשבח עבודתו ותהלת יראתו**, **ולשבח עובדיו ויראיו**, **ויזכה בזה בהגיון לבו ומבטא שפתיו בלא יגיעה ופועל כפים**, **זכות גדולה עד לשמים**, כי זה מעיקרי יצירת האדם.

[10] רבינו יונה בפירושו למשלי עה"פ בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ (ג ו) וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ. זולתי **שכר הבטחון אשר הוא גדול מעל שמים**, תצליח במעשה ההוא אשר זכרת בו את השם וכי אין הפועל ברשותך.

[11] ספר העיקרים (חלק ד, פרק מט) **כי התקוה והתוחלת אל הש"י הוא דבר יותר מעולה מכל התהלות שאפשר שישבח האדם לשם יתברך**, אמר המשורר (תהלים עא יד) וַאֲנִי תָּמִיד אֲיַחֵל וְהוֹסַפְתִּי עַל כָּל תְּהִלָּתֶךָ, וזה יראה דבר זר מאד, איך אמר שהוא יוסיף על כל תהלות הש"י? והרי הכתוב אומר (תהלים קו ב) מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת ה' יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, והיאך אפשר שיוכל האדם לספר תהלות השם יתברך שהם בלתי בעל תכלית, אף כי להוסיף עליהם? אלא שפירוש הפסוק הוא כך, **כי בהיותו מיחל לשם יתברך תמיד**, **הוא מוסיף על כל התהלות שאפשר שיהלל האדם את השם יתברך**.

[12] אוצרות רמח"ל (דרוש בענין הקיווי, עמ' רמז) **הַמְקַוֶּה אפילו נכנס בגהינום יוצא ממנו**, שנאמר (ישעיה מ לא) וְקוֵי ה' יַחֲלִיפוּ כֹחַ יַעֲלוּ אֵבֶר כַּנְּשָׁרִים, יקו"ק מאיר עליו. וכמה מלאכים עליונים מעלים אותו הַמְקַוֶּה (וזה) אֵבֶר כַּנְּשָׁרִים. ומסתלקים עמו למעלה, ותקותו היא טהרתו, מְקַוֶּה יִשְׂרָאֵל ממש, כי הוא במדריגה עליונה שאין עושה בו פגם, אִם חָטָאתָ מַה תִּפְעָל, וזהו סוד התשובה שהוא ממש שב אל מקורו, והס"א לא יכלה לו, ונאמר (הושע יד ב) שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה', כן הַמְקַוֶּה הוא ממש בוקע בקו תקותו, ועושה נקב וסדק לעלות תחת כסא הכבוד, וזה לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי ה', וזה יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל ה' כִּי עִם ה' הַחֶסֶד, במקום שמתגלה יקו"ק מתגלה חסד, ואין פגם מעכב. **וכמו שקיוה בחייו לה', כן לאחר מותו כשמתגברים כנגדו הדינים, הוא מתחזק בתקותו עד ה' ונקשר בו, ומסתלק ברגע. וזה לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי אינו אומר לישועתך "אקוה" אלא קִוִּיתִי בחיי, כן אחר המות לא יבושו הקוים.**

[13] תענית כב א, רבי ברוקא חוזאה (שהיה מבי חוזאי. רש"י) הוה שכיח בשוקא דבי לפט (מקום), הוה שכיח אליהו גביה אמר ליה איכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי (אמר ליה - רב ברוקא לאליהו מי איכא בהאי שוקא כו') אמר ליה לא, וכו', אדהכי והכי אתו הנך תרי, אתי אמר ליה (אליהו לרב ברוקא) הנך נמי בני עלמא דאתי נינהו, אזל לגבייהו, אמר להו מאי עובדייכו, אמרו ליה אינשי בדוחי אנן (בדוחי - שמחים, ומשמחים בני אדם) מבדחינן עציבי, אי נמי כי חזינן בי תרי דאית להו תיגרא בהדייהו, טרחינן (במילי דבדיחותא בינייהו) ועבדינן להו שלמא (עד דעבדי שלמא - שהן דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת וכו' הבאת שלום בין אדם לחבירו).

By the way, *"Badchan"* is the same *Lashon* as *Bitachon*. They cheered people up by telling them that there's an Eibishter. *Rabeinu Chananel* there says כְּלוֹמַר יֵשׁ לָנוּ חֵן שָׁפָה **וּדְבָרִים הַמְסִירִים עֶצֶב מִן הַלֵּב**, וְכִי חַזִינָן נַמִי **צַעֲרָא** בֵּין גַּבְרָא לְחַבְרֵיהּ, אִי בֵּין גַּבְרָא לְאִתְּתֵיהּ, טַרְחִינָן וְעַבְדִינָן שְׁלָמָא בֵּינַיְיהוּ that when people were fighting, or a person is fighting with his wife, these *Badchanim* made them happy. And *Rabeinu Chananel* adds that **they're sad because they're fighting**, and these people would come and cheer them up. **********

We see that the main point is "cheering up a sad person". That's *Bitachon*, and that's a *Ben Olam HaBah*. Here we go again; the whole *Schar* for everything is *Bitachon*. That's the גַאנְצֶע גְלִיק פוּן אַ מֶענְטְש whole good-fortune of a person. **The *Seforim* don't stop stressing that the *Schar* for *Bitachon* is אֵין לְשַׁעֵר immeasurable; in this world and the next. It's *Mamash* everything**. **********

True Menucha is only when you have a Nisayon that upsets you or confuses you, yet you calm yourself down with Menucha and Bitachon. That's why Nisyonos are so important in our lives, since they give you a chance to grow in Emuna and Bitachon.

- Madregas HaAdam[14]

And the main *Teshuva* that you do is coming back to Hashem with *Middas HaBitachon*. *Bitachon* is the way to go! I say that if people would have any idea what *Bitachon* is, they would ask for issues, because then they would be forced into *Bitachon*. That could be **why there are so many issues**, since: רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל Hashem wants to give us more *Zechusim!* **Then we'll be able to be *Osek* in *Bitachon*, which is worth more than anything in the world.** **********

Moshe Rabeinu was brought to places in *Gan Eden*, and he saw a certain gorgeous place. "What's this?" This is for learning *Torah*. Then he saw another gorgeous place. "What's this?" For *Chesed*. Then he saw another place, way, way more than anything. "What's this?" That's for *Bitachon*. *Moshe* said "I want that!" (R' Scheinberg *Zatzal* in *Derech Emuna U'bitachon*[15]). **********

Again, we see that **the main *Schar* is for**

---

[14] ספר מדרגת האדם, מאמרי הסבא מנובהרדוק, רבי יוסף יוזל הורביץ זצלל"ה (הוצאה חדשה ירושלים תשסב. מאמר נקודת האמת פרק ד, עמ' רלז) כי הוא מרגיש מנוחת הנפש ושמחה עצומה בעת הנסיון, **ואינו קורא זה נסיון אלא חיים, כי אז מוציא כל כחותיו וגבורתו ובטחונו בה' מן הכח אל הפועל, וזה תכלית החיים. וכל שיתמיד יותר הנסיון או שבא נסיון אחר ברציפות, אינו מרגיש זה לעול, ולמקרה רעה, שידחוק את השעה מתי תעבור**, אלא אדרבא אז יתעורר כל הרוח חיים שלו, ואז הוא מרגיש כי הוא חי לפי דרך השלימות, והוא שבע רצון ללחום אז מלחמת היצר הנדמה לו כתלמיד חכם מה שבא אצלו בחשבונות מן הכתב והקבלה, ולא יניח את עצמו להתרפות ולהתפתה מהרהורי היצר, ואין לך רוח חיים גדול מזה, כי הרגשתו גבוהה מאד ושכלו מזוקק ומופשט מכל הנגיעות.

[15] דרך אמונה ובטחון (הארות והערות בעניני אמונה ובטחון, אשר חנן ה' אותי, חיים פינחס בלא"א יעקב יצחק שיינברג, ירושלים תשמג, עמ' לז, בשם החסיד יעבץ על פרקי אבות, ב יד, שהביא המדרש הבא) אמרו במדרש רבה פרשת ואתחנן, כשעלה משה למרום, הראהו אוצרות. אמר לפניו, רבש"ע הללו למי, אמר לו, לעמלי תורה. הראהו אוצרות אחרים, ואמר לפניו למי, ואמר לו הללו לגומלי חסדים, וכן הרבה כיוצא בזה, אח"כ הראהו אוצר גדול מאד אין לו קץ, אמר לפניו זה למי, אמר לו מתנת חנם, כששאל משה בזכות התורה לא נתנו לו, אמר, איני שואל אלא מהאוצר הגדול, הה"ד ואתתנן (עד כאן המדרש). והוא מבהיל מאד, שאפילו משה רבינו לא היה יכול לזכות בעבור תורתו, וא"כ **הענין של בטחון הוא הכרחי לזכות עי"ז לישועה**, כי מי יכול לזכות בדין, ואם צדקת מה תתן לו, ורק ע"י מדת הרחמים יכול לזכות, **וזה השאלה של צפית לישועה, שאם לא כן, אי אפשר לזכות לעוה"ב**.

***Bitachon*. It is everything in your life; to get involved in even the smallest *Bitachon*. Even if you're not really holding there. You make believe, you're phony, and you try, but you don't feel it. It doesn't matter. You're "in" 1000 percent.**

NOVARDOK

R' Nissan Potashinsky *Zatzal*

A TRUE M'VAKESH

R' Nissan Potashinsky *Zatzal* (called R' Nissan Rozanker) was a *Malach Elokim* who had *Ruach HaKodesh*. Look at his face; his laughing eyes, full of *Simcha Atzuma*. He also looks like he's loaded with energy. He became the son-in-law of R' Refael Alter Shmuelevitz, who was the son-in-law of the *Alter*. He was R' Gershon Liebman's *Rebbi* in Bialystok. When he got married, he got a lot of money which disappeared, but he couldn't care less[16]. **

R' Nissan said a powerful *Shmuess*[17] in which he convinces you that an *Ani* is the happiest person who doesn't really have *Nisyonos*, since his constant *Bitachon* in a good future is real, and the *Ashir* is the nebach who'll have much less in *Olam HaBah*. And the *Ashir* has TRUE *Nisyonos!* *** Many people complain that in *Ruchaniyus* they are poor, and they envy the: עִילוּיִים (geniuses), and all the successful *Tzaddikim* (usually it's only *Kavod* that they really envy). If they would constantly learn the proper *Mussar*, they would be the happiest people in the world. The *Novardokers* aren't afraid or intimidated by wealthy people. They live in a world of truth, where they pity an *Ashir* since he has big *Nisyonos!* ****

R' Nissan was a *Baal Ruach HaKodesh*, who foresaw the Nazi Holocaust. I heard this from R' Shlomo Figer *Zatzal*, who was present at the *Shmuess*. He blamed the sudden *Pritzus* in the streets, and predicted that it will soon cause unusual *Tzaros*, *Rachmana Litzlan*. The communists threw him and R' Avraham Yoffen *Zatzal* in jail. They tortured him so much, that he needed to be in the hospital for 6 months. *****

He came out and laughed it all off. He was

---

[16] גוילי אש (שיחות מוסר ודברי הגות מעזבונם של גדולי וקדושי ישיבות בית יוסף נובהרדוק שניספו בשואה, בעריכת הרב בן ציון ברוק והרב דוד זריצקי, ירושלים תשלג, עמ' קפה-ו) הרב ניסן פוטשינסקי נשא את נכדתו של אדמו"ר זצ"ל, בתו של הגאון רבי רפאל אלתר שמואלביץ זצ"ל משצוצין. הוריו שהיו אמידים מאד, הבטיחו לדאוג לפרנסתו אחר נשואיו שיוכל להמשיך בדרך הקודש, אבל מאת ד' היתה זאת, **שבאותו יום שעשו את כל ההכנות לנסוע לחתונתו, פרצה שריפה גדולה בעיר, וכל רכושם נשרף. אבל דבר זה לא עשה עליו רושם כלל**, הוא חזר לביאליסטוק, ומרן הגאון רבי אברהם יפה"ן זצ"ל צירף אותו להנהלת הישיבה. תמיר היה מתעמק ברעיונותיו, וממעט בשיחות בפני רבים, אבל קירב מאד את המצוינים והמבקשים את דרכי השלימות, והיה מתהלך עם בחורים ומעורר אותם בעבודת המוסר, וזכה שחבורות חבורות של בחורים היו מבקשים את קרבתו, ומתנים לפניו את כל לבם, ולומדים ממנו דרכי חינוך בעבודת ד' וכיצד לזכות את הרבים.

[17] ספר גוילי אש (על גדולי וקדושי ישיבות נובהרדוק, ירושלים תשלג, עמ' קפח-ט) תחת שהוא לומד מוסר כיצד לעמוד בנסיון העוני, צריך ללמוד כיצד לעמוד בנסיון העושר, **כי מי אומר לו כי עני רע לו? רק חוסר בטחון, זה הגורם לו את הדאגה**, שמא יחסר לו או שמא לא יספיק לו מה שיש לו היום. **הבוטח בטחון גמור מרגיש את עצמו כמלך שאינו חסר כלום**. לכן עלינו לדעת כי חובתנו בעולמנו היא להסתפק בחיי צער, ולגרש מן הלב את הבלי עוה"ז וחמדותיו, ועל ידי כך יוכשר לעבוד את ד' בטוהר הלב ובתמימות הדעת כל היום, ויוכל לעמוד בנסיון העוני, משום שיהא ברור לו **כי העוני אינו נסיון כלל, אלא העושר הוא הנסיון הקשה ביותר וממנו יש לחשוש**.

stronger than he ever was; he was a *Malach Elokim*. **He walked miles and miles in the sub-zero freezing weather** during WWI just to be *M'shamesh* the *Alter*. Traveling during such a dangerous time shows a true serious *Bikush* (desire for the truth). *******

R' Nissan had been a bachur in *Yeshivas Novardok* in Hommel, and as much as he heard about the *Alter Zatzal*, he still wanted to actually meet him. He had to travel hundreds of kilometers to the main branch in Kiev. This was smack in middle of WWI. The cities became dangerous battlegrounds. ******** There were bloodthirsty soldiers everywhere, and whoever got caught trying to steal across the border was killed instantly, especially if he was a Jew. It was sub-zero weather, and R' Nissan set out despite all these dangers. The poverty was unreal, and he had almost no food. ********

The Hanahala of Yeshivas Bialystok

From right to left

R' Yehuda Leib Nekritz (son-in-law of R' Avrohom Yoffen)

R' Nissan Potashinsky (Rozanker) (Rebbe of R' Gershon)

R' Avrohom Yoffen (son-in-law of the Alter),

R' Yisroel Movshovitz

R' Nissan Babrisker (composer of many Novardoker niggunim)

But in *Novardok* they say: "If it's impossible to go, then you *Davka* do go!" And: "If you can't go downwards by bending, then you *Davka* jump over!" Many, many times, he almost got killed, but in the end, he arrived at the *Yeshiva* in Kiev (in the summertime), where they directed him to the *Alter's Bais HaBedidus* in the forest. *********

The *Alter Zatzal* looked out of the window of his *Bais HaBedidus*, and he recognized that this is a special person. He realized that coming in such a dangerous time shows a true and serious *Bikush*. He closed his *Gemara* & spent hours schmoozing with R' Nissan about *Avodas Hashem.*[18] **********

By the way, R' Nissan didn't even rest up from his long and difficult trip; he just went straight to the *Alter Zatzal*. He eventually became the *Menahel Ruchani* of Bialystok, and he was R' Gershon's *Rebbe*.

ה' יִנְקוֹם דָמוֹ - זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אָמֵן

[18] מקצת ממעשה זה מצאתי בספר דרך החיים (שיחות מוסר על פרשיות השבוע, להרב אליהו אלנקוה ס"ט תלמידו של הר' גרשון ליבמן, אשדוד תשסה, עמ' פו ד"ה באמת) יש מעשיות שנותנים דוגמה איך להתנהג, כמו מה שמסופר על רבי ישראל סלנטער (שערי אור פרק ז, כותב הר' יצחק בלאזער בזה"ל) ואנכי שמעתי ביחוד כי פעם אחד אמר לו רבי זונדל בזה"ל: ישראל! למוד מוסר ותהא ירא שמים. הדברים האלה ירדו לתוך חדרי לבבו כחץ מקשת, והתחיל לתמוך אשוריו במעגלות רבו החסיד ללמוד ג"כ בכל יום ספרי יראה ומוסר, עכת"ד. **וכמו שסיפר רב ניסן ראשזנקער הי"ד שפעם אחת הלך אל הסבא זצ"ל על ביקוש בהיותו בעיר קיוב, והסבא זצ"ל היה מתבודד בבית הבדידות. כאשר הרגיש בו הסבא, מיד סגר הספר ויצא איתו אל היער, וטיילו שם כשהוא משפיע עליו ענין העבודה ככל אשר שאלה נפשו.**

Questions To Rabbi Mandel

How Can I Be a *Tam* If I'm Trying to Run a Business?

Question: You say don't make *Cheshbonos*. Be a *Tam*, eat a pickle, and everything works out perfectly. *Rebbi*, I run a business. My whole *Parnasa* is *Cheshbonos*. If I stop making them, I won't be able to afford the pickle. Is there *Bitachon* for a guy who thinks things through, or am I stuck being a *Chochom Einav Bi'rosho*?

Answer: R' Yisroel Salanter *Zatzal* said[1] "There are no *Klalim*", and that's also not a *Klal*. There are no *Klalim*. There's a time and place to make *Cheshbonos*, and it's a *Mitzva*. You should enjoy doing it, it's your job to do it, and you should *Davka* do it. And there's a time to be a *Tam*. I don't know the details here.

A *Tam* is needed when you're getting carried away and getting complicated, and you're hurting yourself; that's when we need a *Tam*. Like when you don't want to believe your *Rebbe*, or you don't want to believe that you're worth anything, or you are making the situation worse than it is. Then, you need to be a *Tam* and have *Bitachon*. That's when a *Tam* is beneficial.

Otherwise, who says you can't make *Cheshbonos*? That's your *Parnasa*? Go for it! It's a *Mitzva!*

You can submit your questions to Rabbi Mandel by emailing them to questionsforrabbimandel@gmail.com

To subscribe to the weekly, email weeklybitachon@gmail.com

If you feel that this booklet has enriched your life and you would like to help us continue our life-saving work, you can make a contribution via Zelle to weeklybitachon@gmail.com

This is not a tax-deductible account. We are in the process of setting it up

---

[1] אור ישראל (קבוצת מכתבים ומאמרים להלהיב הלבבות ליראת ה' וללימוד היראה והמוסר, לאדמו"ר הרב הגאון רשכבה"ג החסיד והעניו אור עולם המפורסם בכל קצוי ארץ מרנא ורבנא ישראל ליבקין מסאלאנט זצוקללה"ה, חובר מאת תלמידו הרב הגאון הגדול צדיק ונשגב שמו מרן רבי יצחק בלאזער זצ"ל בעל שו"ת פרי יצחק, וילנא תר"ס, מכתב כ, עמ' 66) יקרת מכתב כת"ר מן כ"ב שבט נכון הגיעני. אנכי נחוץ להשיב לכת"ר. כבר כתבתי כי בדרכי תהלוכות המוסרי היסוד הפראקטיש. **ואין לתת גדר נכון בזה כמו בתהלוכות המסחר**. ובפרט לאדם גדול כמי"ב. כבד הדבר למאוד (ואולי קרוב להפסד ח"ו) לכתוב בזה את אשר ינקרו במשכיות לבב איש פרטי. **ובכלל בכחות נפש האדם. אין לדמות מילתא למילתא**. יש אשר בדבר אחד נקל לפניו. ובדבר אחר כבד לפניו הרבה להשיגו. ובדבר הקשה ההכרח להתגולל בנחת. ולהשיגו ברוב זמן ועידן. עם התשוקה להשיגו במהרה. והן ב' כחות מתנגדות. אשר צריך האדם לנגוע בשניהם וכו'.